

Η ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ.

(Εκ τοῦ Ἰταλικοῦ.)

—οοο—

Ἦμην πρότινων ἐτῶν κάτοικος χωρίου, οὗ τινος ὁ ἐφημέριος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ὁμιλητικὸς, ἦτον ἐν ταυτῷ καὶ διδάσκαλος. Συνείθιζε δὲ μετὰ τὴν λαιουργίαν καὶ τὴν διδασκαλίαν νὰ ἐπισκέπτεται τὰ πνευματικά του τέκνα εἰς τοὺς ἀγρούς των, ἅτινα, ἐπειδὴ τὸν ἐπέδυντο, συνηθροίζοντο ἀμέσως σὺν τῷ δὸν περὶ αὐτόν. Ἡ ὁμιλία του ἦτον εὐσεβὴς καὶ γλυκεῖα, καὶ δι' αὐτῆς ἠγωνίζετο νὰ ἐμπνεύσῃ ἀγάπην καὶ εἰρήνην πρὸς πάντας. Καὶ ἐπειδὴ μίαν τῶν ἡμερῶν ἤκουσέ τινα καταλαλοῦντα, λαῶν τὸν λόγον εἶπε·

Κύριοι καὶ Κυρίαί! κάκιστον εἶναι τὸ νὰ καταλογῇ τις τὸν πλησίον. Καὶ ἐννοῶ μὲν ὅτι πολλάκις καταλαλεῖ τις ἀπερισκέπτως· εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ἡ καταλαλιά, ἅπαξ γενομένη, φέρει κάκιστα ἀποτελέσματα, καταστρέφει περιουσίας, ἀτιμᾷ γυναικας, ἐνίοτε δὲ καὶ φονεῖ. Μιτχία εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἡ μετάνοια διότι τὸ κακὸν ἐγένετο. Ἐὰν λοιπὸν τοιαύτη εἶναι ἡ καταλαλιά, ὅποια ἄρα ἡ συκοφαντία;

Εἰς τινα πόλιν ἦν δὲν ὀνομάζω διότι εἶναι εἰς ὑμᾶς ἀγνωστος, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ὀνόμαζα καὶ ἂν ἦτον γνωστὴ εἰς τὸ ἀκροατήριόν μου, ἤκουζεν ἄλλοτε νέκ κόρη, ὀνόματι Ἑλένη, ὠραιοτάτη καὶ τὸ γένος ἔλκουσα ἐξ οἰκογενείας πλουσίας, ἰσχυρᾶς καὶ εὐγενοῦς. Δυστυχῶς ὅμως, ἔνεκα τῶν ἐμφυλίων πολέμων οἵτινες κατεσπάρατον τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἔζη (μεγίστη συμφορὰ, τέκνα μου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐπικρατοῦσι τοιαῦται ἐριδες), πάντες οἱ συγγενεῖς της, καὶ πατὴρ καὶ πᾶππος καὶ ἀδελφοὶ καὶ θείοι, ὡς ἀνήκοντες εἰς τὴν ἡττηθεῖσαν μερίδα, εἴτε ἔπασαν μαχόμενοι, εἴτε ἐκαταπονήθησαν ἢ ἀπηγγωνίσθησαν ὑπὸ τῶν ἐναντίων, εἴτε ἐξωρίσθησαν. Ὅθεν ἡ Ἑλένη ἔμεινε μόνη καὶ ἄπορος μετὰ τῆς μητρός της. Εὐκόλῳ ἄρα νὰ φαντασθῇτε πόσον πτωχικὰ ἀνεδράμῃ ἡ ταλαίπωρος! Ὅχι μόνον ἐστερεῖτο ὅλων τῶν μεγάλων ὅσα ἐδικαιούτο νὰ ἔχῃ διὰ τὴν πρὶν εὐπορίαν τῶν γονέων της, ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τῶν ἐναντίων δὲν τὴν ἐπλησίαζον οὔτε αὐταὶ αἱ συνηλικιώτιδες της.

Μόναι λοιπὸν συνέζων ἡ θυγάτηρ καὶ ἡ μήτηρ. Συνεχῶς ἡ μήτηρ ἐκλαίε, καὶ ὅταν ἡ θυγάτηρ δὲν ἐκλαίε μετ' αὐτῆς, ἐβόρραπεν, ἐνηθην, ἢ ἀνεγίνωσκε παλαιὸν τι βιβλίον ἐκκλησιαστικόν, συναξάριον ἢ χρονικόν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐρχομένη εὗρισκε τὴν μητέρα της κλαίουσαν. Τῆς Ἑλένης ὅμως ὁ βίος δὲν ἦτον τόσον ὀδυνηρὸς ὅσον τὸν ὑποθέτετε· διότι ὅχι μόνον δὲν εἶχε γνωρίσει τὸν πατέρα, τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς της, ἀλλ' οὔτε τὰ ἀγαθὰ τῆς οἰκογενείας της· πλὴν τούτου ἦτον νέα, καὶ ἡ θλίψις δὲν κυκλοφορεῖ εἰς τὸ αἶμα τῆς ἡλικίας ἐκείνης ὅπως εἰς τὸ τῶν πρεσβυτέρων. Τὴν ἀνοιξιν,

παρδειγματος χάριν, ἡ Ἑλένη ἀπὸ πρωῒας, ὁμοῦ μὲ πτωχὴν ὑπηρετίδα, ἐτύναζεν ἄνθη, ἢ ἠγόραζεν ἀκανθίδα (καρδερίναν) τὴν ὁποίαν ἀνέτρεφε φιλοστόργως καὶ εἶχε σύντροφον, ἢ τέλος πάντων, ἐπειδὴ εἶχε καρδίαν ὠραίαν, ὅσον καὶ τὸ πρόσωπόν της, κατορθύνουσα νὰ συνδράμῃ ἄλλον τινὰ ἐνδεέστερόν της, ἠσθίνατο εὐτυχίαν ἣτις διήρκει πολλὴ πλεον τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ εὐεργετηθέντος. Ὅτε δὲ ἐγένετο δεκαεὶς ἐτῶν ἠσθάνθη καὶ ἄλλαν παρμυθίαν ἰσχυροτέραν, ὡς φαίνεται, καὶ τῆς παρμυθίας τῶν ἀνθίων καὶ τῆς ἀκανθίδος, ἵσως δὲ καὶ τῆς πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνης.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐνῷ ἐτύναζεν ἄνθη, τὴν εἶδε τις νέος, τὸ ὄνομα Γεώργιος, ὅστις ὠρχίος μὲν ἀλλὰ πενιχρῶς ἐνδεδυμένος, ἀνῆκεν εἰς οἰκογενεῖαν πλουσίαν ἐπίσης καὶ εὐγενῇ, ἀλλὰ καταστραφεῖσαν, ὡς καὶ ἡ τῆς Ἑλένης, ἔνεκα τῶν ἐμφυλίων διενέξεων. Εἰ δὲ καὶ ἦτον ἱκανὸς καὶ τίμιος, ἀπακρούετο ὁμοῦ ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς πράγμασιν ἐχθρῶν τῆς οἰκογενείας του, καὶ διήκουσε βίον ταλαίπωρον καὶ ἀργόν.

Πολλοὶ λέγουσιν ὅτι μήτηρ πτωχῶν τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ ἀργία· τὸ κατ' ἐξῆς ὅμως φρονῶ ὅτι ἡ τοιαύτη γόνιμος ἀργία εἶναι ἡ τῶν πλουσίων· διότι οἱ πτωχοὶ καὶ ἀργοὶ ὄντες, πῶς θέλετε νὰ παρακραπῶσιν εἰς τὰς παραλυσίας καὶ τὰς ἡδονὰς τὰς γεννώσας τὰ ἐλαττώματα; Πιθανὸν μόνον νὰ αἰσθάνωνται ἐνίοτε σκιρτήματα ἐρωτικὰ, ὅπως συνέδη καὶ εἰς τὸν ἡμέτερον Γεώργιον.

Καὶ ἤξεύρετε ὅποια εἶναι ταῦτα τὰ σκιρτήματα; τοῦ πτωχοῦ ἀργοῦ ἐννοῶ· μὴ ἔχων τί ἄλλο νὰ πράξῃ, ἔχει ἀενάως τὸν νοῦν του, τὸν λογισμὸν του εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης του· μήπως ἔχῃ εἰς ποίας συνκαστροφὰς νὰ ὑπάγῃ, εἰς ποῖον θάνατον νὰ παρασταθῇ, εἰς ποίας δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις νὰ ἐνσχυληθῇ; Ὅθεν καὶ ὁ Γεώργιος, καθὼς τοιοῦτος ἀργός, ἦτον τρελλός, καὶ τοιοῦτος τρελλός ὥστε ἀντὶ νὰ ἐμβῇ εἰς δρόμον εὐθὺν φέροντα εἰς εὐτυχίαν, εἰσῆλθεν εἰς δρόμον σκολιὸν καὶ ἀσκοπον. Ὁ εὐθύς δρόμος ἦτον ὁ ἐξῆς· νὰ ὁμιλήσῃ σήμερον τὴν μητέρα, νὰ λάβῃ αὐρίον τὴν συγκρατάθειν της, καὶ μεθαύριον νὰ προσκληθῇ ὁ ἐφημέριος νὰ πράξῃ τὸ χρέος του. Καὶ τοῦτο μάλιστα ἐπερίμενε καὶ ἡ μήτηρ, ἢ ὁποία ἐννοήσασα τὴν κλίσιν τῆς θυγατρὸς της θὰ συγκρατένευεν ἀμέσως. Ναὶ μὲν ὁ Γεώργιος ἦτον πτωχός, ἀλλὰ μήπως καὶ ἡ Ἑλένη ἦτον πλουσιωτέρη; Ἡ δὲ φρόνιμος μήτηρ δὲν εἶχε τὴν ἀξιῶσιν νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ τοιαύτην οὔσαν μὲ πλούσιον, ἢ ἂν δὲν εὗρισκε δὲν εἶχεν ὁρεξιν νὰ τὴν ἀρῇσῃ ν' ἀποθάνῃ ἄγαμος.

Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ζητήσῃ ὁ Γεώργιος τὴν Ἑλένην, ἤρχισε νὰ σκέπτεται ἄλογα καὶ παράλογα, ὡς νὰ ἦτον αὐτὴ γόνος ἡγεμονικὸς καὶ ἀνωτέρου. Μεγάλῃ, ἔλεγε, δυστυχίᾳ θὰ εἶναι, ἂν ἡ νέα αὐτῇ, τόσον καλὴ, τόσον ὠραία, τόσον χριτωμένη, ὑπανδρευθῇ ἄνδρα πτωχὸν οἷον ἐμὲ, ἀνευ προστασίας καὶ ἀνευ ἐλπίδος, ἄνδρα ὁ ὁποῖος ὅχι μόνον δὲν εἶναι τίποτε, ἀλλὰ τὸ χειρότερον, δὲν ἐνήργησε τίποτε διὰ νὰ γίνῃ κατι τι. Καὶ ὅμως εἶμαι εἰκοσιν ἐτῶν· πόσαι

ἄλλοι εἰς τὴν ἡλικίαν μου ἀπέκτησαν κατάστασιν καὶ ὄνομα, ἢ ἐδόξασαν τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας των! διατί νὰ μὴ τοὺς μιμηθῶ;

Τοσοῦτω δὲ ἐκυριεύθη ἀπὸ τὴν ιδέαν ταύτην, ὥς ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον. Καθὼς ἴσως ἠκούσατε, τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐγένετο πόλεμος μεγάλος, ἢ σταυροφορία κατὰ τῶν Τούρκων τοὺς ὁποίους τότε ὠνόμαζον ἀπίστους. Οἱ πόλεμοι δὲ οὗτοι ἐπεκαλοῦντο ἱεροί, καὶ οὐδεμία τῶν καλῶν οἰκογενειῶν ὑπάρχει ἢ ὁποία νὰ μὴ ἐπρόσφερεν ἐν τοῦλάχιστον θύμῃ ὑπὲρ τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ. Ὁμολογῶ ὅμως ὅτι καὶ πολλοὶ μετέβαινον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ κερδήσωσι πλοῦτον καὶ ὄνομα, καὶ ἐξ αὐτῶν βεβαίως ἦτον καὶ ὁ Γεώργιος.

Μόνον μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐνόμισε καλὸν νὰ ὁμιλήσῃ καὶ μετὰ τὴν μητέρα τῆς Ἐλένης καὶ τὴν Ἐλένην αὐτήν. Μετέβη λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐκοινοποίησεν εἰς αὐτὰς τὴν παράδοξον ἀπόφασιν του. Τὸ κατ' ἐμὲ, νομίζω ὅτι αἱ κυρίαι αὗται, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα, θὰ ἐπρωτίμων ν' ἀκούσωσι τὸν Γεώργιον λέγοντα ἄλλο τι ἢ δόξαν καὶ μέλλον καὶ Ἅγιον Τάφον. Ἀλλ' εἴτε ἐκ συστολῆς, εἴτε ἐκ δυσαρρεσκείας, εἴτε διότι αἱ ἐπιχειρήσεις τοῦ εἶδους τούτου διέθρυπτον τὴν φαντασίαν τῶν τότε γυναικῶν, ἢ μὲν μήτηρ ἐπήνεσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Γεωργίου, ἢ δὲ κόρη ἐσιώπησεν. Ὁ νέος λοιπὸν ἤρχισε νὰ ἐτοιμάζεται· ἐζώσθη τὰ ὄπλα του, ἀνέβη εἰς τὸ ἄλογόν του, καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχε τὸ ἐνεπιστεῦθη εἰς γέροντα ὑπὲρ τὴν ὅστις τὸν εἶχεν ἀναθρέψει. Τὸν δὲ χρυσοῦν σταυρὸν τὸν ὁποῖον ἐλάτρευεν ὡς ἱερὸν, διότι ἦτον τῆς μητρός του, ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐλένην, παρκατέλας αὐτήν νὰ τὸν φέρῃ ἐνόσφ· δὲν μάθη ὅτι ἀπέθανεν, ἢ τοῦλάχιστον ἐπὶ πάντα ἔτη, εἰς ἐνθύμησιν τῆς ἀγάπης του. Ἡ νέα τὸν ἐκρέμασε κλαίονσα εἰς τὸν λαιμὸν τῆς, καὶ ἔδωκεν ὡς ἀντάλλαγμα πρὸς τὸν νέον μανδύλιον κεντηθὲν ἀπὸ αὐτήν.

Δύο ἔτη παρήλθον ἔκτοτε, καὶ ἐπειδὴ οὔτε ἡλεκτρικὸς τηλεγράφος, οὔτε ἀτμόπλοια, οὔτε κἂν ταχυδρομεῖα ὑπῆρχον τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον, οὐδεὶς τῶν δύο νέων ἔμαθε τί γίνεται ὁ ἄλλος. Τέλος πάντων ὁ Γεώργιος εὗρεν ἱερέα προσκυνητὴν ἐπανερχόμενον εἰς τὴν Ἱταλίαν, ἔδωκε πρὸς αὐτὸν γράμμα ἐν ᾧ ἔλεγεν εἰς τὴν Ἐλένην καὶ τὴν μητέρα τῆς ὅτι εὕρισκετο ὑγιῆς εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον, ὅτι ἐπολέμει, ὅτι ἐρῶνε πολλοὺς ἀπίστους μετὰ τὴν σπάθην του, καὶ ὅτι ἐπήνεθ' διὰ τοῦτο. Προσέθετε δὲ ὅτι μεταξὺ καὶ αὐτῶν τῶν σταυροφόρων ὑπῆρχον ἔριδες καὶ σκανδαλώδεις φαρτίαι, ὅτι ὁ τίμιος, ὁ εὐθύς, ὁ ἀνεξαρτήτου χαρακτῆρος ἄνθρωπος δὲν εἶχε καμμίαν ἐλπίδα προόδου καὶ ἐπιτυχίας, ἐνῷ ὁ δόλιος, ὁ κήλας ὁ χαμερπής, εἶχεν ἐμπροσθέν του παράδεισον πλούτου καὶ προδιδασμῶν. Διὰ τοῦτο ἐνόμιζεν ὅτι δὲν θὰ ἐπετύγχων οἱ σκοποὶ του, καὶ παρεκάλει τὴν Ἐλένην νὰ τηρήτῃ τὴν ὑπόσχεσίν τῆς μέχρι τῆς ταχθείσης προθεσμίας.

Ἐπέτυχον δὲ καὶ αἱ κυρίαι αὗται μετὰ τινος ἡμέρας εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὸν ἀποκριθῶσιν ἢ μὲν μή-

τηρ ἔγραψεν ὅτι τὸν ἡγάπων πάντοτε περιπαθῶς, ἢ δὲ κόρη ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς ὅτι θὰ μείνῃ εἰς αὐτὸν πιστὴ ὅχι μόνον καθ' ὅλην τὴν προθεσμίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην τὴν ζωὴν· ὅτι εἴτε πρὸ αὐτοῦ εἴτε μετ' αὐτὸν ἀποθάνῃ, ἢ κερδία τῆς θὰ ἐμβῇ εἰς τὸ μνήμα ὡς εἰς ἐκεῖνον μόνον ἀνήκουσα.

Ἐν τοσοῦτῳ ἡ Ἐλένη ἔρθασεν εἰς τὸ δέκατον ἔγρον ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς· τὸ κάλλος τῆς ἦτον ἐξάσιον, καὶ τοιοῦτον ὥστε μετ' ὅλην τὴν πενιχρὰν ἐνδυμασίαν τῆς, καὶ μετ' ὅλον τὸν μονήρη βίον τῆς, οἱ νέοι τῆς πόλεως ἀνεκάλυψαν αὐτήν. Εἰς μάλιστα τούτων, εὐγενῆς καὶ πλούσιος, ἀνῆκεν εἰς οἶκον ἰσχυρὸν καὶ ἦτον μὲν ὀλιγώτερον εὐμορφος τοῦ Γεωργίου, εἶχεν ὅμως τρόπους ἐρασμίους καὶ πλήρεις χάριτος. Οὗτος ἰδὼν τὴν Ἐλένην τὴν ἡγάπησε, καὶ πράττων ὡς πρέπει νὰ πράττῃ πᾶς φρόνιμος νέος, ἐζήτησε νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ὁ Διμήτριος, οὕτως ὠνομάζετο ὁ νέος αὐτός, ἦτον ἐξ ἐκείνων οἵτινες οὔτε ὅλως διόλου καλοὶ οὔτε ὅλως διόλου κακοὶ εἶναι, οἱ ὁποῖοι ὅμως πιθανῶς νὰ ἦσαν ὅλως διόλου καλοὶ, ἐὰν δὲν διεφθείροντο ἀπὸ τὴν ἀδιακρίτως εὐμενῇ πρὸς αὐτοὺς τύχην. Διὰ νὰ νυμφευθῇ γυναῖκα πτωχὴν, τελευταῖον λείψανον οἰκογενείας ἐξορίστου καὶ ταπεινωθείσης, ἔπρεπε ἐν πρώτοις νὰ κατασιγάσῃ τὴν ιδίαν του φιλοδοξίαν, καὶ δεύτερον νὰ ὑπερνικήσῃ τὰ ἐμπόδια τὰ ὁποῖα θὰ παρενέβαλλον οἱ γονεῖς του· τὸ κράτος ὅμως τοῦ ἔρωτος εἶναι τοιοῦτον, ὥστε καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο κατῴρθωσεν. Ἐκτοτε ἐνόμισεν ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι τετελεσμένον, πεποιθήσιν ἔχων ὅτι ἡ μήτηρ, ὡς ἄπορος καὶ ἐγκαταλειμμένη, θὰ ἔσπευδε νὰ δώτῃ τὴν θυγατέρα τῆς, καὶ ὅτι ἡ νέα, ὡς διάγουσα βίον ἐρημικόν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συνεδέθῃ δι' ὄρκων μετ' ἄλλου.

Ἐπειδὴ δὲ εἶχε χαρακτῆρα ἀντίθετον εἰς τὸν τοῦ Γεωργίου, καὶ δὲν ἡγάπα ἀναβολὰς καὶ βραδυτῆτας, δὲν ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκερθῇ τὰς κυρίας ταύτας πρὸ τῆς συγκαταθέσεως τῶν γονέων του. Ἀποῦ ὅμως ἔλαβεν αὐτήν, ἐφαντάσθη ὅτι οὐ μόνον ὡς ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄγγελον ἐλθόντα νὰ σώσῃ αὐτὰς θὰ τὸν ἐδέχοντο, καὶ ἔχαιρεν ἀναπαλῶν τὴν γενναϊότητα αὐτοῦ καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐκείνων. Ὅποια λοιπὸν ὑπῆρξεν ἡ ἐκστασις του ὅτε, ἀντὶ προθύμου παρδοχῆς, ἤκουσε ξηρὰν ἀρνήσιν καὶ παρὰ τῶν δύο! Ἀλλὰ, διὰ φιλαυτίαν, ἀπέδωκεν αὐτήν εἰς συστολήν, καὶ εἶπεν ὅτι δὲν ἐπισπεύδει τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τὰς ἀφίνει νὰ σκερθῶσιν ὠριμώτερον.

Ὅτε δὲ ἀνεχώρησε, μήτηρ καὶ θυγάτηρ συνεκρότησαν συμβούλιον, εἶποτε πρέπει νὰ ὀνομάσωμεν οὕτω σύσκεψιν καθ' ἣν ἡ μὲν μία ἐδειξεν ἀμετάθετον ἀπόφασιν, ἡ δὲ ἄλλη παρηκολούθει τὴν πρώτην. Καὶ ὅμως ἡ μήτηρ ἤρχισε κάπως νὰ ταλαντεύεται, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχουσα τὸ καλὸν τῆς θυγατρὸς τῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἐθυσίαζε καὶ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς κατὰ τῶν διωκτῶν τῆς οἰκογενείας τῆς. Ἀλλ' ὅσον ἐνθερμος καὶ ἂν ἦτον ἡ στοργὴ τῆς, ὅσον καὶ ἂν ἐθεώρει εὐτυχίαν τὴν ἀποκατάστασιν τὴν ὁποίαν ἐπεθύμει διὰ τὴν θυγατέρα τῆς, δὲν ἐπεδίωκεν αὐ-

τὴν ἐν καὶ ἡ κέρη της δὲν ἐθεώρει αὐτὴν ἐπίσης εὐτυχῇ. Δὲν ὠμοίαζε πολλὰς τῶν μητέρων αἵτινες ἐκλέγουσιν ἄνδρας ἀπερισκέπτως διὰ τὰς θυγατέρας των, ὡσὰν ἦσαν δι' ἐνυτάς. Ὑπέβαλε λοιπὸν ἀπλῶς παρατηρήσεις εἰς τὴν νέαν καὶ δὲν τὴν ἐδίαζε μὲν νὰ παραβῇ τοὺς ὅρκους της, πράττουσα οὕτω βαρὺ ἁμάρτημα, τὴν προέτρπεν ὅμως νὰ μὴν ἀναβάλλῃ ἐπὶ πέντε ἔτη τὴν ἀπάντησίν της εἰς τὸν Δημήτριον, μὴ δυνάμενη νὰ προΐδῃ τί ἐν τοσούτῳ ἐνδέχεται νὰ συμβῇ. Ἀλλὰ μάταια ὅλκι αἱ παρατηρήσεις· διότι ἡ νέα ἀπεκρίθη ὅτι καὶ τὸν Γεώργιον ἂν δὲν ἐγνώριζεν, ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ τὸν Δημήτριον, καὶ ὅτι, ἂν ἀφοῦ ἐγίνετο εἰς αὐτὴν πρότασις γάμου ὅχι ἀπὸ τὸν Δημήτριον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτοκράτορα, ἀπάντηα τὸν Γεώργιον, εἰς τοῦτον μόνον θὰ ἐδίδοε τὴν καρδίαν της. Ἡ φιλόστοργος μήτηρ δὲν ἀντέτεινεν· ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν ὅτε ἐμελλε νὰ ἐπανέλθῃ ὁ Δημήτριος, ἔστειλεν αὐτὴν εἰς τινὰ γειτόνισσάν της, καὶ διὰ πολλῶν περιφράσεων καὶ προφάσεων εὐγενῶν ἀπέλυσεν αὐτόν.

Ἐὰν ἐνοήσετε ἀρκετὰ τὴν σύντομον περιγραφὴν τὴν ὁποίαν ἔκαμα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Δημητρίου, θὰ ἴδετε ὅτι ἡ ἀλαζονεία ἦτον παρ' αὐτῷ ἰσχυροτέρα τοῦ πάθους τοῦ ἔρωτος. Εὐκολον ἄρα νὰ φαντασθῇτε τὴν ἀγχνάκτησίν του· τί νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς φίλους του διὰ τὴν ἄρνησιν αὐτῆς; ἐσύμφερεν εἰς τὴν φιλαυτίαν του νὰ κηρύξῃ ὅτι ἀπερρίφθη ἡ πρότασίς του; Ἐρχισε λοιπὸν νὰ λέγῃ ὅτι ἀφοῦ εἶδεν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν Ἑλένην, τὴν εὗρισκεν ὀλιγώτερον εὐμορφον ἢ ὅσον τὴν ὑπέθετεν. Ἐπειδὴ δὲ, ἐξαισίου ὄντος τοῦ κάλλους της οὐδεὶς ἐπίστευε τὰ λεγόμενα, προσέθεσεν ὅτι συνδιαλεχθεὶς μὲ αὐτὴν, εἶδεν ὅτι ἐστρεῖτο πνεύματος· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὴν πρόφασιν αὐτὴν οὐδεὶς ἐπίστευεν, ἥλλαξε μέτωπον. Δὲν ἔλαγε μὲν πλέον τίποτε, ἀλλὰ δι' ἐμφαντικῆς τινος σιωπῆς, μᾶλλον τῶν λόγων ἐπιβούλου, ἐφανέρονεν ὅτι διὰ λόγους ἰσχυροὺς ἀπέφευγε τὸν γάμον· ὅτι ἀπ' αὐτὸν ἐκρέματο, ἐὰν ἤθελε καὶ ἄνευ τοῦ γάμου νὰ εἰσχωρήσῃ, ἀλλ' ὅτι ἀπεστρέφετο τοὺς εὐκόλους ἔρωτας, ὅτι δὲν ἐνόει τφόντι ποία μωρὰ ἰδέα ὤθησεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ λάβῃ συμπάθειαν διὰ τὰς δύο ἐκεῖνας γυναῖκας, αἵτινες ἦσαν ἄξιαι καταφρονήσεως καὶ ἐξορίας, ὅπως καὶ οἱ πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν καταδικασθέντες συγγενεῖς των. Εἰς τοιαῦτα ψεύδη καταφεύγων καὶ ταῦτα ἐπαναλαμβάνων, κατώρθωσε νὰ διαδώσῃ ὅτι ἐπειδὴ ἀπῆλκυσε τὰς χάριτας τῆς Ἑλένης καὶ ἄνευ γάμου, ἀπέκρουε πλέον αὐτὴν. Συνέτρεξε δὲ εἰς ταῦτα καὶ ἡ ὑπηρετίς τῆς Ἑλένης, ἥτις ἀποροῦσα διὰ τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως κυρίου τόσῳ πλουσίου, εἶπεν εἰς αὐτόν νὰ μὴ ἀπελπίζεται. Ἡ ὑπηρετίς δὲν εἶχε βεβαίως κακὸν σκοπὸν, ἀλλ' ἠλπίζε διὰ τούτου νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ διαπραγματεύσεις τοῦ γάμου.

Διετῆρει ἄρα ὁ Δημήτριος πάντοτε ἐλπίδα τινὰ· ἀλλ' ὅτε ἔμαθεν ἀπὸ τὴν ὑπηρετίδα τὰ περὶ τοῦ Γεωργίου καὶ τὰ περὶ τῆς ἀνταλλαγῆς τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ μανδουλίου, ἐγένετο ἔξω φρενῶν ἡ ζήλοτυπία του δὲν εἶχε πλέον ὅρια, καθ' ὅσον δὲν προήρχετο ἐξ ἔρω-

τος, ἀλλ' ἐκ τῆς ιδέας ὅτι καταφρονήθη. Εἶναι δὲ ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι οἱ ἐξ ἔρωτος ζήλοτυποι ἢ διατηροῦσιν ἐλπίδα τινὰ, ἢ ἐὰν ἀπελπισθῶσι δὲν παύουσι σεβόμενοι τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας των, δὲν κατηγοροῦσιν αὐτό, ἀλλὰ μέμφονται ἑαυτούς· ἐνῶ οἱ ἐξ ὑπερηφανίας ζήλοτυποι, κατασπαράττουσι διὰ συκοφαντιῶν τὴν ὑπόληψιν τῶν ταλαιπώρων γυναικῶν. Εἰς τοὺς τελευταίους τούτους ἀνῆκεν ὁ Δημήτριος. Πλούσιος ὢν δὲν ἐβράδυνε ν' ἀγοράσῃ τὴν ἀρροσίωσιν τῆς ὑπηρετίδος, καὶ μίαν τῶν ἡμερῶν ἐζήτησεν ἐπιμόνως παρ' αὐτῆς νὰ κλέψῃ τὸν σταυρὸν τῆς Ἑλένης καὶ νὰ τὸν δώσῃ εἰς αὐτὸν ἀντὶ μικρᾶς παρχυθείας καὶ ἀνακουφίσεως τῆς θλίψεώς του. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπεποιήθη ἡ ὑπηρετίς, λέγουσα ὅτι εἶναι ἁμαρτία νὰ κλέψῃ, καὶ ὅτι δὲν στέργει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ λυπήσῃ τὴν κυρίαν της· ἀλλ' ἐκεῖνος ὑποσχεθεὶς νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτόν, τὴν κατέπεισεν ἐπὶ τέλους.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—οεθσε—

Τοῦ Κουτρούλη ὁ γάμος, κωμῳδία ὑπὸ Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ, κατὰ δὲ τὴν πρώτην ἔκδοσιν ὑπὸ Χρηστοφάνου Νεολογίδου. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Λαζάρου Α. Βιλαρᾶ 1857.

Τοιαύτην ἔχει ἐπιγραφὴν ἐν τῶν ἐντελεστέρων προϊόντων τῆς καθ' ἡμᾶς φιλολογίας, κωμῳδία ἥτις, ὅταν ἀποκτήσωμεν Ἑλληνικὸν θέατρον, δὲν θέλει ἀμαυρώσει τὴν δόξαν τῆς σκηνῆς ὅπου παρεστάθησαν τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Ἀριστοφάνους. Χαίρομεν δὲ βλέποντες ὅτι τὰ ἀφελῆ ἀλλ' ἀκατέργαστα δημοτικὰ ἄσματα διεδέχθησαν ἐσκευμέναι ποιήσεις· μετὰ τὴν Πολυξένην ἐπῆλθεν ἡ Παρχιμονή, μετὰ τὴν Ἐρωφίλην καὶ τὰ Κορχικιστικὰ τοῦ Κουτρούλη ὁ γάμος.

Διαθρύπεται τφόντι ἡ ἐθνικὴ φιλαυτία τοῦ Ἑλλήνος ὁπόταν, μετὰ τριάκοντα μόλις ἐτῶν πολιτικὴν ὑπαρξιν, δύναται νὰ προτάξῃ ἱκανὰ μαρτύρια τῶν προσόδων τοῦ ἔθνους, καὶ ἂν εἰς μόνην τὴν ἱστορίαν τῆς καθ' ἡμᾶς φιλολογίας ἀναζητήσῃ αὐτά.

Ὑπάρχουσι πολλοὶ παρ' ἡμῖν, οἵτινες μετ' ἀκατανόητου ζήλου καὶ ἀδιακρίτως πάντα τὰ Εὐρωπαϊκὰ φιλολογικὰ προϊόντα θαυμάζοντας, φιλοτιμοῦνται νὰ φέρωνται ψυχρῶς πρὸς πᾶν ὅ,τι Ἑλληνικόν· καὶ ἐρ' ὅσον μὲν τὰ χεῖλη των μένουσι κλεισμένα, δὲν διακρίνεται ἐπ' αὐτῶν ἡ εἰρωνεία, ὅταν δὲ ἀπαξ ἀνοιχθῶσι, δὲν ἐξέρχεται ἡ χολή. Εἶναι πολλοὶ οἱ νομίζοντες ὅτι δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἡ μεσημβρία πρὶν ἀνατελεῖν ἡ αὐγή, καὶ νὰ οἰκοδομηθῇ τὸ ἀνάκτορον πρὶν κτισθῇ ἡ καλύβη. Τὸ καθ' ἡμᾶς, χωρὶς νὰ κατηγορηθῶμεν